

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาอยู่หลายสถาบัน แต่ละสถาบันก็มีแนวโน้มที่จะขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ ทั้งจำนวนนักศึกษาที่จะเข้ามาศึกษาในสถาบันและสาขาวิชาที่จะทำการเปิดสอนแก่นักศึกษา ในขณะที่บริเวณพื้นที่ของสถาบันการศึกษานั้น ๆ มักจะอยู่ในเขตเมืองซึ่งมีขอบเขตพื้นที่ที่จำกัดไม่สามารถขยายตัวหรือขยายพื้นที่ของสถาบันให้เพิ่มขึ้นในบริเวณเดิมได้อีก สถาบันการศึกษาเหล่านี้จึงจำเป็นต้องหาพื้นที่บริเวณชานเมืองหรือจังหวัดที่ใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของสถานศึกษาเดิมจัดตั้งเป็นวิทยาเขตของสถานศึกษานั้นขึ้นใหม่ เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว

โดยทั่วไปแล้ว ในแต่ละมหาวิทยาลัยหรือแต่ละวิทยาเขต จะประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น หน่วยบริการมหาวิทยาลัย ศูนย์บริการทางวิชาการ อาคารเรียน สโมสรนิสิต อาคารนันทนาการ บริเวณที่ว่าง อาคารสถานที่พักอาศัยของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งคือ อาคารหอพักนักศึกษา การมีอาคารหอพักนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นไปตามแนวความคิดที่ว่า นอกจากจะเป็นการสร้างความสะดวกในการเรียนและการสอนนอกเวลาแล้ว ยังทำให้เกิดการรวมกลุ่มและการศึกษาซึ่งกันและกัน อาจนำไปสู่การมีความคิดริเริ่มและการมีความเป็นผู้นำ การมีความสามัคคีและการมีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ให้เกิดขึ้นได้มากกว่าการเรียนอย่างเดียว แต่บางครั้งก็มีข้อเสียเช่นกันคือ อาจมีปัญหาระยะเลาะวิวาทระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคณะได้ แต่ถ้ามหาวิทยาลัยอยู่นอกเมือง (หรือ เป็นวิทยาเขต) ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมอาคารหอพักไว้ให้นักศึกษา ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างเมืองกับมหาวิทยาลัย รวมทั้งระบบการคมนาคมและการขนส่งด้วย ในสหรัฐอเมริกา นักศึกษาไม่นิยมอยู่หอพัก เนื่องจากค่าที่พักในมหาวิทยาลัยแพงกว่าค่าที่พักของเอกชนนอกมหาวิทยาลัย สำหรับในประเทศไทยทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้ข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยว่าในกรุงเทพมหานครให้จัดสร้างอาคารหอพักได้เท่าที่จำเป็น ส่วนมหาวิทยาลัยในภูมิภาคให้จัดสร้างอาคารหอพักทั้งหมดมีความจุได้ไม่เกิน ๔๐ % ของจำนวนนักศึกษาที่ทำการศึกษาอยู่ในแต่ละมหาวิทยาลัย แต่สำหรับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อาจมีการจัดสร้างอาคารหอพักทั้งหมดให้มี

ความจุได้ไม่เกิน ๔๐% ของจำนวนนักศึกษาที่ทำการศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย^๑

เป็นที่ทราบดีว่าในการดำเนินการก่อสร้างวิทยาเขต จะต้องใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน และทรัพยากรอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของบริเวณวิทยาเขตและตัวอาคารหอพักนักศึกษาว่าควรมีลักษณะ เช่นใด จึงจะประหยัดค่าก่อสร้าง และทรัพยากร โดยยังสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาผู้ใช้สอยได้ ทั้งนี้อาจมีผล ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา การประเมินผลการออกแบบ สภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นจึงนับได้ว่าเป็นความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะเป็นการวัดประสิทธิ ผลของโครงการนั้น ๆ แล้ว ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างยิ่งใน การปรับปรุงและพัฒนาการออกแบบอาคารประเภทเดียวกันต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มุ่งที่จะทำการประเมินอาคารหอพักนักศึกษาในวิทยาเขต ๓ แห่งคือวิทยาเขต ศาลายา (มหาวิทยาลัยมหิดล) วิทยาเขตทับแก้ว (มหาวิทยาลัยศิลปากร) และวิทยาเขตกำแพงแสน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) โดยใช้ความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ใน หอพัก เป็นข้อพิจารณาในการประเมิน โดยการให้นักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักของแต่ละวิทยาเขต ทำการประเมินผังอาคารหอพักและผังบริเวณวิทยาเขตที่ตนอาศัยอยู่ และทำการเปรียบเทียบกับที่ วิทยาเขตอื่นอีก ๒ แห่งว่ารูปแบบใดที่สามารถสนองต่อความต้องการของนักศึกษาผู้พักอาศัยใน อาคารหอพักได้ โดยมีรายละเอียดของการศึกษาวิจัยดังนี้

๑. ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานและลักษณะทางกายภาพของ
  - ๑.๑ ผังของวิทยาเขตทั้ง ๓ แห่ง
  - ๑.๒ ผังบริเวณของกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษาในวิทยาเขตทั้ง ๓ แห่ง
  - ๑.๓ อาคารหอพักนักศึกษา (เฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี) ในวิทยาเขตทั้ง ๓ แห่ง

^๑สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, "นโยบายการก่อสร้างและจัดหาหอพักนิสิตนักศึกษา และมาตรการแก้ปัญหาการขาดแคลนบ้านพักอาจารย์ ข้าราชการ ในมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค" (บันทึกข้อความถึงอธิการบดี, ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๓)

๑.๔ กิจกรรมของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในอาคารหอพักนักศึกษาของวิทยาเขตทั้ง ๓ แห่ง ตามสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

๒. ประเมินด้านการวางผังวิทยาเขต ผังบริเวณของกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษาและด้านการออกแบบอาคารหอพักนักศึกษาของวิทยาเขตทั้ง ๓ แห่ง โดยใช้ความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในอาคารหอพักนักศึกษา เป็นข้อพิจารณาในการประเมิน โดยให้

๒.๑ นักศึกษาเป็นผู้ประเมินผัง (ในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) อันได้แก่

๒.๑.๑ ผังวิทยาเขต

- ลักษณะผังวิทยาเขต
- ลักษณะการสัญจรภายในบริเวณวิทยาเขต
- ความสัมพันธ์ของตำแหน่งหอพักนักศึกษากับส่วนใช้สอยหลักต่าง ๆ ในบริเวณวิทยาเขต
- หลังคาคลุมทางเดินเชื่อมระหว่างอาคาร

๒.๑.๒ ผังบริเวณของกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา

- ระยะห่างระหว่างอาคารหอพักนักศึกษา
- รูปแบบของทางเดินเข้าสู่อาคารหอพักนักศึกษา
- ตำแหน่งที่จอดรถยนต์

๒.๒ นักศึกษาเป็นผู้ประเมินการจัดองค์ประกอบทางกายภาพของอาคารหอพักนักศึกษา อันได้แก่

- ลักษณะการสัญจรทางตั้ง (บันได)
- ลักษณะการสัญจรทางนอน (โถงทางเดิน)
- รูปแบบของห้องน้ำและสุขภัณฑ์
- รูปแบบของที่ทิ้งขยะ
- ผังชั้นล่างของอาคารหอพักนักศึกษา
- บริเวณที่ใช้ทำความสะอาด เสื้อผ้า
- ห้องบริการต่าง ๆ
- การป้องกันแสงแดด
- ความสว่าง

- การระบายอากาศ
- เสียงรบกวน
- จำนวนเพื่อนร่วมห้อง
- ขนาดความกว้างของห้องพัก
- ความเ็นไปได้ (ความยืดหยุ่น) ในการจัดเฟอร์นิเจอร์ในห้องพัก
- ระเบียบ

การประเมินในหัวข้อดังที่ได้กล่าวมานี้ นักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในอาคารหอพักของวิทยาเขตแต่ละแห่ง จะทำการประเมินวิทยาเขตที่ตนอาศัยอยู่และสามารถเลือกรูปแบบหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของวิทยาเขตอื่นอีก ๒ แห่งได้

๓. หาข้อสรุปถึงลักษณะทางกายภาพของผังวิทยาเขตและผังบริเวณของกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษาและผังอาคารหอพักนักศึกษา ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาผู้พักอาศัยในอาคารหอพัก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้กำหนดให้ เป็นการศึกษาเฉพาะ เรื่องอาคารหอพักนักศึกษาในบริเวณวิทยาเขตที่ได้ทำการศึกษาริวิจัย เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาและทุนที่ใช้ในการศึกษา จึงพยายามควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ที่ไม่ใช่องค์ประกอบทางกายภาพของอาคารหอพักนักศึกษาที่อาจมีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาผู้พักอาศัยในหอพักให้ได้มากที่สุด อันได้แก่ ที่ตั้งของวิทยาเขตและกลุ่มนักศึกษาที่พักอาศัยในอาคารหอพัก เพื่อจะได้ผลจากการศึกษาที่ชัดเจนตรงกับวัตถุประสงค์ประสงค์มากที่สุด ข้อกำหนดของเขตในการศึกษาริวิจัยมีดังนี้คือ

๑. ทำการศึกษาเฉพาะวิทยาเขตที่อยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม เท่านั้น ได้แก่ วิทยาเขตศาลายา (มหาวิทยาลัยมหิดล) วิทยาเขตทับแก้ว (มหาวิทยาลัยศิลปากร) และวิทยาเขตกำแพงแสน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

๒. ผู้ใช้สอย ได้เลือกทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งชายและหญิงที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษาของวิทยาเขตเท่านั้น

๓. การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาด้านความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการวางผังวิทยาเขตการจัด ผังบริเวณของกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษาและการจัดองค์ประกอบของผังอาคารหอพักนักศึกษา

โดยไม่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องไปถึงวัสดุ โครงสร้าง สีและรูปทรงหรือแบบอย่าง(style)ของอาคารหอพักนักศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

๑. ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง การศึกษาริวิจัยนี้มีหลักเกณฑ์ในการเลือกประชากรตัวอย่างดังนี้ คือ

๑.๑ การเลือกอาคาร อาคารหอพักนักศึกษาที่เลือกทำการศึกษาวิจัยนี้ พิจารณาเลือกอาคารที่มีสภาพกายภาพด้านอื่นๆ คล้ายคลึงกัน เพื่อเป็นการควบคุมตัวแปรทางสภาพแวดล้อมกายภาพบางประการที่ไม่ได้ทำการศึกษาวิจัย ได้แก่ วิทยาเขตตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเดียวกัน อาคารหอพักนักศึกษาเป็นอาคารที่มีขนาดและสัดส่วนคล้ายคลึงกัน แต่มีรูปแบบและการจัดองค์ประกอบทางกายภาพของอาคารหอพักและผังบริเวณวิทยาเขต (ในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) ที่แตกต่างกัน โดยถือตามเกณฑ์ที่ได้เลือกอาคารหอพักนักศึกษาตัวอย่างในการศึกษาริวิจัย ๓ วิทยาเขต คือ อาคารหอพักนักศึกษาในวิทยาเขตศาลายา (มหาวิทยาลัยมหิดล) อาคารหอพักนักศึกษาในวิทยาเขตทับแก้ว (มหาวิทยาลัยศิลปากร) อาคารหอพักนักศึกษาในวิทยาเขตกำแพงแสน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

๑.๒ การเลือกผู้ใช้สอย สำหรับขนาดของกลุ่มนักศึกษาตัวอย่างผู้พักอาศัยในอาคารหอพักนั้น ทำการสุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ ๑๔-๒๐ ของนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในอาคารหอพักนักศึกษาของวิทยาเขตแต่ละแห่งที่ได้ทำการศึกษาวิจัย โดยใช้นักศึกษาที่พักอยู่ในห้องพักเพียงห้องละ ๑ คน เป็นตัวแทนของนักศึกษาทั้งหมดที่พักอาศัยอยู่ในห้องพักนั้น จำนวนนักศึกษาตัวอย่าง (ห้องพักตัวอย่าง) ของวิทยาเขตแต่ละแห่ง สามารถจำแนกออกได้ดังนี้คือ

	จำนวนห้องพักทั้งหมด	จำนวนห้องพักตัวอย่าง
ห้องพักในอาคารหอพัก วิทยาเขตศาลายา	๒๔๖ ห้องพัก	๖๔ ห้องพัก
ห้องพักในอาคารหอพัก วิทยาเขตทับแก้ว	๓๔๔ ห้องพัก	๖๘ ห้องพัก
ห้องพักในอาคารหอพัก วิทยาเขตกำแพงแสน	๓๖๐ ห้องพัก	๗๔ ห้องพัก

หมายเหตุ - จากการแจกแบบสอบถามในวิทยาเขตทับแก้ว ได้รับข้อมูลกลับคืนมาที่ใช้ได้ (สมบูรณ์)

เพียง ๖๘ ฉบับ (คิดเป็นร้อยละ ๑๗) ซึ่งอยู่ในวิทยาลัยที่เป็นไปได้

การเลือกกลุ่มนักศึกษาตัวอย่าง ได้คำนึงถึงตำแหน่งของห้องพักทั้งตำแหน่งชั้นของห้องพักและตำแหน่งของห้องพักภายในชั้น กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษาตัวอย่างต้องมีการกระจายอยู่ในทุกพื้นที่บริเวณของหอพัก โดยทำการเลือกนักศึกษาที่พักอาศัยในห้องพักจากทุกตึกและทุกชั้นของอาคาร

หอพักนักศึกษา จำนวนในแต่ละชั้นได้กำหนดแบบเป็นอัตราส่วน (proportionate sample size) และกระจายทั่วบริเวณหอพักภายในชั้น กล่าวคือ มีทั้งนักศึกษาที่พักอาศัยในห้องพักบริเวณใกล้บันได บริเวณปลายตึก บริเวณกลางตึก บริเวณใกล้ห้องน้ำและบริเวณใกล้ส่วนบริการต่าง ๆ จนครบตามจำนวนที่ต้องการ

๒. การรวบรวมข้อมูล ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้มี ๒ ประเภทด้วยกันคือ ข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากประชากรตัวอย่าง สำหรับข้อมูลจากเอกสารนั้น เป็นข้อมูลพื้นฐานและลักษณะทางกายภาพเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อมูลจากประชากรตัวอย่าง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินอาคารหอพักนักศึกษาที่ได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์

วิธีการในการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวมี ๓ วิธีคือ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตการณ์ และการใช้แบบสอบถาม

- ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของอาคารหอพักนักศึกษาและผังบริเวณวิทยาเขต (ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาผู้พักอาศัยอยู่ในอาคารหอพักนักศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนาได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

- ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของอาคารหอพักนักศึกษาและผังบริเวณวิทยาเขต (ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) รวมทั้งแบบผังอาคารหอพักนักศึกษาและผังบริเวณวิทยาเขตของวิทยาเขตที่ได้ทำการศึกษาและวิจัย ได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารและจากการสังเกตการณ์

- ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาผู้พักอาศัยอยู่ในอาคารหอพัก ที่ใช้ในการประเมินอาคารหอพักนักศึกษา ผังวิทยาเขตและผังบริเวณวิทยาเขต (ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) นั้น ได้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามอยู่กับนักศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามตลอดเวลาที่นักศึกษาทำการตอบแบบสอบถาม เพื่อช่วยชี้แจงรายละเอียดของคำถามและสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาในส่วนรายละเอียดปลีกย่อย

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ ก็ใช้การสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องบางประการ เช่น ประวัติความเป็นมา กฎ-ระเบียบของหอพัก และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในอาคารหอพัก เป็นต้น รวมทั้งมีการสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถาม

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล ดังได้กล่าวมาแล้วว่า งานวิจัยนี้เป็นการประเมินถึงความสำเร็จในด้านการสนองประโยชน์ใช้สอยของอาคารหอพักนักศึกษาและผังบริเวณวิทยาเขต (ในส่วน

ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) ว่าเป็นไปตามความต้องการของนักศึกษาหรือไม่ โดยใช้ความคิดเห็นของนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพัก เป็นข้อพิจารณาในการประเมิน ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้คะแนนจากการแสดงความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษาตัวอย่าง ที่แปลงไว้อยู่ในรูปร้อยละมาเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

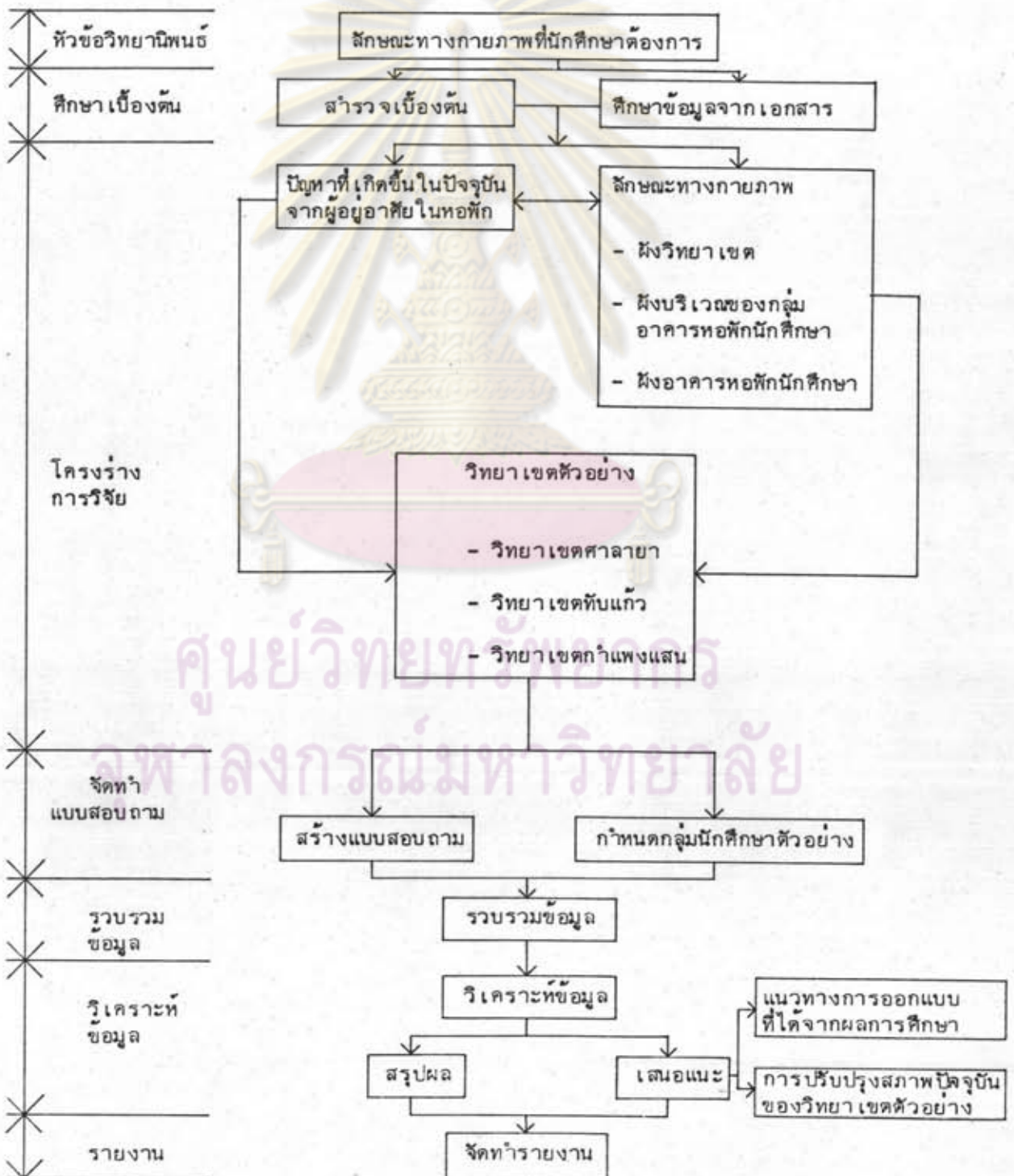
การดำเนินการวิจัยมีวิธีการและขั้นตอนโดยลำดับได้ดังนี้ คือ

๑. ทำการศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของอาคารหอพักนักศึกษาและผังบริเวรวิทยาเขตทั่วไป จากห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดการเคหะแห่งชาติและห้องสมุด UNESCO
๒. ทำการสำรวจเบื้องต้นโดยการสังเกตการณ์ทั่วไปในอาคารหอพักนักศึกษา และในบริเวรวิทยาเขตที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมกายภาพทั่วไป พร้อมทั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ควบคุมหอพัก พนักงานดูแลหอพักและนักศึกษาผู้พักอาศัยในอาคารหอพัก โดยเลือกทำการสัมภาษณ์นักศึกษาที่พักอยู่ในชั้นต่าง ๆ ของหอพัก เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้สอยอาคารหอพักของนักศึกษา รวมทั้งศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้สอยอาคารหอพักของนักศึกษา และศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาคารหอพัก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามต่อไป
๓. จัดทำโครงร่างการวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ เลือกประชากรตัวอย่าง วางแผนดำเนินการวิจัย ตลอดจนกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ในโครงร่างการวิจัย
๔. จัดทำเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ทั้งด้านสภาพแวดล้อมกายภาพและความคิดเห็นของนักศึกษา ดังนี้
  - ๔.๑ จัดทำแบบผังบริเวรวิทยาเขต ผังบริเวรของ กลุ่มอาคารหอพักนักศึกษาและผังอาคารหอพักนักศึกษาที่ได้ทำการศึกษารวบรวม
  - ๔.๒ สร้างแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านความคิดเห็นของนักศึกษา ผู้พักอาศัยในอาคารหอพักที่ใช้ในการประเมินอาคารหอพัก รวมทั้งสามารถเลือกรูปแบบของผังบริเวรวิทยาเขต (ในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) และองค์

ประกอบทางกายภาพของอาคารหอพักนักศึกษา ตามประเด็นที่กำหนดไว้

๔. ทำการทดสอบแบบสอบถามครั้งที่ ๑ (pre-test questionnaire) กับนักศึกษาที่พักอาศัยในอาคารหอพัก จำนวนวิทยาเขตละ ๑๒ ราย เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามความเหมาะสม

ภาพประกอบที่ ๑ แสดงเนื้อหาสาระ ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการวิจัย

๖. ทำการปรับปรุง - แก้ไขแบบสอบถามให้ชัดเจนและรัดกุมขึ้น แล้วทำการทดสอบแบบสอบถามครั้งที่ ๒ (test-retest questionnaire) กับนักศึกษาที่พักอาศัยในอาคารหอพักจำนวนวิทยาเขตละ ๑๒ ราย (นักศึกษาชุดเดิม)

๗. กำหนดกลุ่มนักศึกษาตัวอย่างในแต่ละชั้นของแต่ละอาคารหอพักที่ได้ทำการศึกษาริวิจัย และทำการแจก-รวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้สอบถามอยู่กับนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามตลอดเวลาที่นักศึกษาทำการตอบแบบสอบถาม โดยมีช่วงเวลาดำเนินการในชั้นตอนนี้ดังนี้คือ ช่วงเวลาดำเนินการแจก-รวบรวมแบบสอบถาม

นักศึกษาในวิทยาเขตสาละวิน เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗

นักศึกษาในวิทยาเขตห้วยแก้ว เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

นักศึกษาในวิทยาเขตกำแพงแสน เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘

๘. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อหาผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ และทำการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งตั้งข้อเสนอแนะ

๙. จัดทำรายงานการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

๑. การศึกษาจะสามารถชี้ให้เห็นข้อดีและข้อบกพร่องของการออกแบบผังวิทยาเขตผังบริเวณวิทยาเขต (ในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาคารหอพักนักศึกษา) และอาคารหอพักนักศึกษา (เฉพาะนิสิตปริญญาตรี) ของวิทยาเขตทั้ง ๓ แห่งที่ทำการศึกษาริวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบริเวณวิทยาเขตและอาคารหอพักนักศึกษาในอนาคต โดยสามารถคาดการณ์สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดความพอใจได้ เป็นการพัฒนาริชาการทางด้านกรออกแบบในแนวทางที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษาผู้อยู่อาศัยมากขึ้น

๒. แนวทางการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ให้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลอาคารหอพักนักศึกษาอื่น ๆ และโครงการพักอาศัยอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้

๓. การศึกษานี้จะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินโดยใช้ความคิดเห็นของผู้ใช้สอย และรวบรวมขั้นตอนการประเมินผลนี้เข้าไปในกระบวนการออกแบบ (design process) ไม่เฉพาะแต่การออกแบบที่

อยู่อาศัยยังรวมถึงงานสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ด้วย การประเมินผลโดยการใช้ความคิดเห็นของผู้ใช้
สอยนี้จะเป็น "กลไกป้อนกลับ" (feedback mechanism) ที่จะรวบรวมสรุปข้อดีและข้อบก
พร่องในการออกแบบ ที่สามารถนำผลที่ได้จากการประเมินนี้มาใช้ในการตัดสินใจในกระบวนการ
ออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่จะสร้างขึ้นใหม่ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย